

Mohou pomocné vědy informační přispět ke zlepšení exaktnosti a korektnosti při komunikace ve vědě

Milan Špála,

Univerzita Karlova v Praze - 1. lékařská fakulta,
spala.m@seznam.cz

Jan Vejvalka,

Univerzita Karlova v Praze - 2. lékařská fakulta,
jan.vejvalka@lfmotol.cuni.cz

INFORUM 2015: 21. Ročník konference o profesionálních informačních zdrojích
Praha 26. 27. 5. 2015

Pomocné vědy historické

soubor speciálních vědních disciplin, jež slouží

- ke zkoumání a kritickému hodnocení pramenů historických věd
- k určení míry autentičnosti pramene a hodnoty obsažené informace

Česká wikipedie uvádí 10 pomocných věd historických (např.)

[http://cs.wikipedia.org/wiki/Pomocné_vědy_historické]

paleografie - nauka o písmu

kodikologie - nauka o literárních rukopisech

epigrafika - nauka o nápisech

sfragistika - nauka o pečetích

genealogie - nauka o rodových vztazích

numismatika - nauka o platidlech

(definice výčtem...)

Pomocné vědy informační

Jak může podobné kritické hodnocení kontextu(ů) přispět k lepší využitelnosti současných pramenů informačních?

(Proč ?)

Dnešní záplava informací a globalizace vědy v oborech aplikované vědy (např. v medicíně) přináší impulsy do sdělování vědeckých informací.

Cílem hodnocení je zlepšit využitelnost informací, jež bývá obvykle vázána na konkrétní situaci. Potřeba (mj.) zhodnotit kompatibilitu kontextů.

Příklad - statistika (uváděna i jako PVH; způsob statistického zpracování je součástí kontextu publikovaných informací).

Pomocné vědy informační

- **žurnalogie (journalology)** – zabývá se životním cyklem publikací ve vědeckých časopisech, standardy oponentních řízení, etikou a politikou redakční práce; zakladatel Stephen P. Lock
- **scientometrie (scientometrics)** – zabývá se kvantitativními charakteristikami vědeckých informací; zakladatel Derek John de Solla Price
- **bibliometrie (bibliometrics)** – zabývá se kvantitativními aspekty zaznamenaných informací; zakladatel Eugene Garfield

Pomocné vědy informační

Oborová informatika popisující životní cyklus informací v konkrétním oboru. (Např.) k vyhledávání v bibliografických databázích nutnost znát systémy klíčových slov, vývoj oboru, jeho jazyka a jeho sémantiky.

Statistika bývá považována za pomocnou vědu. (V historio-
grafii i informatice.) Její využití v „Evidence based medicine“.

hierarchizace publikovaných informací podle typu sdělení a jeho závažnosti pro praxi:

- metaanalýzy a systematické přehledy
- randomizované studie
- kohortové studie
- průřezové studie
- kazuistiky

Další relevantní kontexty publikovaných informací

- motivace autorů
- motivace vydavatelů
- systém podpory a způsob uplatnění vědeckých poznatků v daném místě a v dané době
- technické možnosti (a náklady) publikování
- technické možnosti (a náklady) distribuce
- publikování úplných zdrojových dat

Děkujeme za pozornost